עין משפט נר מצוה

סו א מיי' פ"ב מהל' פסה"מ הל"ב:

ל"ל דיוקא ל"ק

ועוד תניא היתקין למעלה כו'. תלמא יש בילה בתוספתא דזבחים (כה) *דוקא דתחתונים עלו לו: **דבא** במאי עסקינן ברובא עליונים וקא יהיב למעלה שיעור דתחתונים ועוד. לא מלי לאוקומא ברובא תחתונים ויהיב למעלה שיעור תחתונים ועוד דאי רובא תחתונים לא היה אומר לאמר דגרסינן ויחזור ויתן למעה מדמסיק עלו לו לשם שיריים כו) דמה שנתן למעה קודם נתיתו למעלה פשיטא דאין עולה לשם שיריים: *מתן אחרב במתן אחת היינו שתים שהן אחרב כגון עולה לו שלמים דלמעה דאי אחרב ממש כגון חטאת אמאי יתן *מתן אחת לר' יהושע הא רבנן סברי ישפך לאמה לפי שזה למעה וזה למעלה: הג"ה *בל' תוסיף מהיכא. תימה לי הלא במתנה אחת של בכור אי אפשר שלא יוכלו לחלק לשתים ואם כן דילמא יהיב מינה לשתי קרבות דאע"ג דאין בילה זהו שיכול להיות מזה הדם לבדו והוא הדין במתנה אחת יכול להיות בה מדם זה ומדם זה ואי ליכא שיעור נתינה לשתי קרבות דלא היה רשומו ניכר לשתים אם כן היאך הקרבן נאכל דילמא חלקו לשתי קרבות ולא הועיל כלום וי"ל דיש שיעור לשתי קרבות ויכון דאין בילה אין כאן רק ספק בל תוסיף ומשום ספק זה לא יניח קרבנו ואפילו כי הוה נמי דמיס (כח) מעורבים יחד הוה ספק והכי פריך נהי דנתערב אחרב אחד לא תיקשי מאין בילה אחתי [תיקשי] קושיא אחרינא דלא מתרץ דבל תוסיף בודאי ליכא. ברו"ך. ואם תאמר איזה בל תוסיף יש ואיהו מתנה שניה בשביל שיריים של בכור ואי עביד עוד שיריים בשביל עולה אין כח) [ד] שיריים בשביל עולה *) (שתי מתנות שהן אחרב ויש לומר מתנה ראשונה) של עולה נכרת משתי לדדין וזהו בל תוסיף דמתנה של בכור אינה רק מלד אחד אי נמי שיריים הוו באותו קרן של מתנה אחת

ג) (אחרב) מתנה שניה שבקרן שני הוי תוספת. הג"ה:

הא קתני אלו ואלו עלו לו. וליכא למימר לשם שיריים דאלו ואלו קתני משמע יולא ידי דמים עליונים וידי דמים תחתונים: **כגון** שנתערבו אחת באחת. פירש בקונטרס שיעור מתנה מזה ושיעור מתנה מזה ודקתני [ה] ונתן במתנה אחת בשביל כל אחד קא אמר דהייט שתי מתנות דנמלאו שתיהן במזבח ואינה מלי קשיא ליה דימא שנתן כל הדם במתנה אחת דליכא מתרוייהו ממה שנפסד וכי אינא משום דבעי מתנה לשם כל אחד אינא שנתן אחת באחת ומה שנתערבו אחת דנמלאו אחת אחת דמים דהדמים משום שיריים הן דרבנן לית להו בילה וכבר ניתן מן החטאת למעלה ומעתה מלות שיריים ליתנן למעה בתחילת עולה: **ואלו ואלו עלו לו**. ומכיסם כשרים: **הכא נמי כו'**. ולר"ח דלית ליה בילה אין כשר אלא חטאת ולרבנן דאית להו בילה שניהם שכשרים שהרי יש מכיסם למעלה ולמעה: ה"ג מי קתני אלו ואלו מודים אלו ואלו עלו לו קתני סיפא אתאן לרבנן דאמרי יש בילה ת"ש הניתנין כו' ואין כאן הפסק משנה הכתוב בספרים: **מי קתני אלו ואלו מודים**. שאלו ואלו עלו לו אלו ואלו עלו לו הוא דקתני והך סיפא דקתני ואלו ואלו עלו לו אלו אחלו ואלו מודים קאי אלא רבנן כג) דקאמרי לה דאית להו בילה אבל לרבי אליעזר אין כשר אלא עליון: **יתנו במתנה אחת**. ורבי אליעזר [ב] אייתי בסיפא ומתני' היא: **אחת באחת**. שיעור מתנה מזה ושיעור כג) מזה וקתני יתנו במתנה אחת בשביל כל אחד קאמר דהייטו שתי מתנות דנמלאו שתיהן במזבח: **ארבע בארבע**. שיעור ארבע מתנות בשיעור ארבע מתנות כד) ודקתני יתנו במתנות ארבע ארבע בשביל זה ואחרבע בשביל זה: **מתן ד' במתן אחת** [ג] **רבי אליעזר אומר יתנו במתנה ארבע**. שמלוה להקדיש מתן אחרב למתן אחת כדאמרינן בכל התדיר (שם) ורואה אני את תוספת מתנות הבכור כאילו הם מים: וכ"ת

ל"ל למעלה ורואה אני את התחתונים כאילו הן מים והתחתונים כו'

ועוד תניא. תיובתא לרב אשי דאמר טעמא דבעי תרתי משום דאין בילה הוא י) דשמעינן לרבי אליעזר דאית ליה בילה (אלמא שמעינן) מהכא תרתי מתייתא דטעמא דר' אליעזר כרבא דבחדא נמי מיתכשר אלמא קנכא הוא: **סניתנין למעלה כו'**. קא ס"ד דם חטאת בדם עולה יתן למעלה להכשיר חטאת דמלוה להקדיש עליונים לתחתונים כדאמר לקמן בפרק כל התדיר (דף פט.) ורואה אני את התחתונים למעלה כאילו הן מים ולרבנן יפסיד לאמה: **והתחתונים עלו לו**. כשיחזור ויתן שיריים למעה לשם שיריים עלו לו ואף למתן דם עולה: **ואם אין בילה אמאי עלתה לו**. דלמא לא יהיב למעלה אלא תחתונים: **הכא במאי עסקינן כגון דרובא עליונים**. ולא יהיב למעלה כל שיעור שים בו מן התחתונים ועוד דממה נפשך יל) הוא יהיב למעלה מן העליונים ולהכי מוקי לה ברובא עליונים משום דלא מתרץ ליה והתחתונים עלו לו אלא בהכי כדמסיק יב) לה למילתיה: **ומה התחתונים עלו לו קתני**. קס"ד יג) אף בעולה קאמר דעלתה ואי דיהיב למעלה שיעור התחתונים ועוד היכי מיתכשרא עולה דילמא כל מה שהיה בכאן מדם העולה נתן למעלה: **ומצני דמאי התחתונים עלו לו דקאמר לשם שיריים**. דאמאי קאמר הלריכין ליפסד ליסוד יד) וכיון דרובא עליונים כי נתן למעלה כשיעור תחתונים ועוד טו) דאיכא מדם החטאת למעלה ולמטה אפי' כל הניתן למעלה מן העליונים הוא לכאי פש ליה מינה למעה טז) אבל אי לאו רובא עליונים כיון דיהיב למעלה שיעור תחתונים ועוד כדי להכשיר החטאת הו לא מתרץ ליה התחתונים עלו לו אפילו לשיריים דדילמא כל דם העליונים למעלה ניתן ואין כאן שיריים אלא שמא כל דם התחתונים למעלה ניתן ואין כאן משל עולה למעה כלום: **נתן למעה ולא נמלך**. דאי נמלך לרבי אליעזר הוה אמרינן ליה תן למעלה דמלוה להקדיש עליונים להתחתונים יז) בפרק כל התדיר (שם) ולרבנן ישפך לאמה: **יחזור ויתן למעלה**. ומכיסם כשרין כדאמ"ד יח) ולרבנן ישפך לאמה והעולה כשירה יט) דאסור לשנות בתחתון מפני הכשר עליון ולא אמרינן רואין אותו למעלה כאילו הוא מים והכי תניא לה בתוספתא: **הכא נמי ברובא עליונים ולא יהיב למעלה שיעור תחתונים ועוד**. ועליונים הוא דכשרים ולא תחתונים: **ה"ג והא תחתונים עלו לו קתני**. כ) ולשון קושיא הוא: ומצני ליה לשם שיריים: **נתן למעלה ולא נמלך**. מתחילתו דלא נמלך כא) הוה אמרי ליה רבנן ישפך לאמה אלא לשנות בתחתון כב) דכיון דניתן למעלה לפי' חכמים מודו שיחזור ויתן למעה לכתחילה אם בא לימלך דלאינו משנה בנתינה זו בעליונים שהרי מה שים כאן מן העליונים שיריים הן דרבנן לית להו בילה וכבר ניתן מן החטאת למעלה ומעתה מלות שיריים ליתנן למעה בתחילת עולה: **ואלו ואלו עלו לו**. ומכיסם כשרים: **הכא נמי כו'**. ולר"ח דלית ליה בילה אין כשר אלא חטאת ולרבנן דאית להו בילה שניהם כשרים שהרי יש מכיסם למעלה ולמעה: ה"ג מי קתני אלו ואלו מודים אלו ואלו עלו לו קתני סיפא אתאן לרבנן דאמרי יש בילה ת"ש הניתנין כו' ואין כאן הפסק משנה הכתוב בספרים: **מי קתני אלו ואלו מודים**. שאלו ואלו עלו לו אלו ואלו עלו לו הוא דקתני והך סיפא דקתני ואלו ואלו עלו לו אלו אחלו ואלו מודים קאי אלא רבנן כג) דקאמרי לה דאית להו בילה אבל לרבי אליעזר אין כשר אלא עליון: **יתנו במתנה אחת**. ורבי אליעזר [ב] אייתי בסיפא ומתני' היא: **אחת באחת**. שיעור מתנה מזה ושיעור כג) מזה וקתני יתנו במתנה אחת בשביל כל אחד קאמר דהייטו שתי מתנות דנמלאו שתיהן במזבח: **ארבע בארבע**. שיעור ארבע מתנות בשיעור ארבע מתנות כד) ודקתני יתנו במתנות ארבע ארבע בשביל זה ואחרבע בשביל זה: **מתן ד' במתן אחת** [ג] **רבי אליעזר אומר יתנו במתנה ארבע**. שמלוה להקדיש מתן אחרב למתן אחת כדאמרינן בכל התדיר (שם) ורואה אני את תוספת מתנות הבכור כאילו הם מים: וכ"ת

ל"ל שמעינן ל"ק

גליון הש"ס

גמ' שיחזור ויתן למעה. עי' דף טו ע"ב תוס' ד"ה ולא. ולקמן דף פא ע"ב תוס' ד"ה נתן:

[ר"ה כתי שיחזור ק.]

ל"ל אחת מאי איכא למימר כו'

שיטה מקובצת

ב) תיבת בהדיא נמחק: ג) למעלה ורואה אני את התחתונים כאילו הם מים והתחתונים: ג) כגון דאיכא רובא עליונים. ה"ה דמצי למימר חצי מזה וחצי מזה ונתן חציין ועוד דהרי ממה נפשך הניע העליונים למעלה אך שהיה קשה לן והא תחתונים עלו לו קתני דהשתא לא הוי מצי למימר לשיריים דהטאת דמשני השתא משום דשמא דם החטאת היתה כולה למעלה אבל השתא דרובא עליונים משני שפ"ר דדם הטאת מרובה כל כך שמניע הייתור דחטאת ליותר מועור כל כך דאכתי יהיה בו שיריים: ד) נתן למעלה ולא נמלך אלו ואלו מודים: ה) והא אלו ואלו עלו לו קתני. משמע אף לשם תחילת עולה השעונה יסוד והא דלא משני לשם שיריים ואי משום דקתני עלו לו הא לעיל נמי קתני תחתונים עלו לו ואם"ה אוקימנא לשיריים משום דאלו ואלו משמע אלו דומיא דאלו תחתונים דומיא דעליונים מה עליונים אותן שנתן למעלה עלו לתחילת מתן דמים אף תחתונים שנתן למעה עלו לתחילת מתן דמים דהיינו תחילת עולה ועי"ל דלא דמי דלעיל תחתונים עלו לו דקתני (הוא) מדברי ר"א הוא ולא קאי כלל ארבנן אבל הכא קאי נמי ארבנן דהקס"ד דקאי אאלו ואלו מודים וע"כ לרבנן דקאמרי יש בילה עלו לו תחתונים לתחילת עולה ומדרבנן נשמע לר' אליעזר דלתחילת עולה נמי עלו גם לר"א דמסתמא עלו לו לר"א הוי"א דומיא דרבנן דבזה אין לפלוגינהו ז: קתני. ס"י מתני' הניתנים במתנה אחת שנתערבו כו' אתאן לרבנן דאמרי יש בילה ת"ש הניתנין כו' והיא הגירסא שלא רצה רש"י ז"ל: סיפא (אתא) [אתאן] לרבנן. וא"ת מאן ניהו הני רבנן וס"ה הייטו רבנן דמתני' (אומרו) [דאמרי] סמכינן אבילה ולקמה דאימא דמירי דאיכא רובא עליונים וקא יהיב למעלה שיעור תחתונים ועוד ולינא למימר דמשמע ליה בכל ענין דהא מר"א נשמע לרבנן ודומ"א דמתיר ר"א ליתן למעלה ע"י רואין קא מכשרי דבנן בריעבד ודר"א אוקימנא ברובא עליונים ומרישא דנתערב בדם בהמה או יתה ליכא למ"פשט דאיכא למימר שזרק כל התערובת ואמר הר"ר יונה דהיינו רבנן דלעיל (דף עה ע"א) גבי חטאת יחיד שנתערבה בחטאת צבור כו' דמסיק ואם נתן מתנה אחת מכולן יצא ומדקאמר רבי רואין את המתנה אם יש בה כדי לזה וכדי לזה יצא אלמא יש בילה דילמא מהאי [יהיב] ומהאי לא יהיב ועוד אמר מהר"ם דרבנן היינו ר' יהושע מדפריך ר"י הרי הוא עובר על בל תוסיף אע"כ קסבר יש בילה כאשר אפרש שם בעזרת האל יתברך: ז) דילמא מהאי קיהיב כו'. תימה דלשני ליה שישפוך כל דם התערובת בבת אחת וי"ל דדיוק מדקתני ינתנו במתנה אחת דמשמע כשיעור מתנה אחת ולא כל הדם וא"ת כמו כו' לעיל דקאמר דקיהיב למעלה שיעור תחתונים ועוד אימא דוקא שיעור מתנה כדפי' וי"ל דלעיל קתני יתן למעלה פתם כו':

שיטה מקובצת

ט) עיין בהשמטות בסוף המסכת: ט) אחת ר"א אומר יתנו במתן שמעינן לרבי אליעזר הוא: יא) נשפך הדוא ועוד הוא: יב) כדמסיק ליה למלתיה: יג) קס"ד דאף עולה קאמר דעלתה לו ואי: יד) ליסוד דכיון דרובא: טו) ועוד דהייטו פלגא איכא מדם החטאת למעלה ולמטה דאפ"לו כל הניתן למעלה שיעור התחתונים מן כו' · לטמה מה שיש מן העליונים יותר מן החצי דהא עליונים רובא הוו אבל: יז) לתתתונים כדאמרי' בפ' : יח) כדס"ד לר"א דיש בילה: יט) בשירה דיש בילה ולמעלה לא יתן דאסור: כ) קתני בלומר עלו לו למפרע ולשון כו': כא) בתתתון וכיון דניתן: כב) רבנן הוא דקאמרי לה: כג) ושיעור מתנה מזה ועוד דקתני ינתנו: כד) מתנות והא דקתני ינתנו במתן ארבע כו' ר"א אומר יתנו במתן ארבע הס"ד והשאר ל"ש: כה) משום דיוקא דתחתונים עלו לו דמסתני' פשיטא ליה לתרץ דיהיב למעלה שיעור עליונים ועוד אבל בברייתא דקתני בפיפא תחתונים עלו לו הוה משמע ליה עלו לשם תחתונים: כו) יחזור ויתן למעלה נראה דגרס' יחזור ויתן למעלה ויחזור ויתן

*) כ"ל אחרב מתנה ראשונה משתי מתנות שהן אחרב של עולה כו'

הגהות צ"ק [א] ל"ל אמרינן ליה לרבנן ישפך לאמה אלא לשנות בתחתונים וכיון דנתן למעלה כו' ולתחילת עולה הס"ד: [ב] היא דאייתי בסיפא דמתני' הס"ד: [ג] וקאמר ר"א ינתנו: [ד] לותה שיריים בשביל עולה ושתי מתנות שהן אחרב ול"ל דמתנה ראשונה של עולה כו' כל"ל: [ה] ינתנו: [ו] ל"א ועוד ועוד אמאי: [ז] מן הכשרים אלא כו': [ח] ל"ל ומשני:

בנתערב

לטמה: כז) שיריים דאין עולה לשיריים אלא הוא שנתן כבר למעלה אלא ודאי גרסינן כדפי' והיינו דתחתונים עלו לו לשם שיריים דחטאת בהמה דמה שחוזר לבסוף ונתן לטמה: כח) דמים רבים מעורבין: כט) אין בכך כלום: ל) תיבת ארבע נמחק: לא) שנתערבו אחת באחת דילמא דהייטו למעלה שיעור אחד: לב) שירים מן הכשר אע"ג: לג) דידוע דדם פסול: לד) משמע ש עור מתנה אחת ולא יותר וכי משני נמי: לה) באחת בעי למימר כפרש"י שיעור מתנה: לו) דלעיל דקאמר יתן למעלה: לז) למעלה פתם ולא מפרש כמה ולכך מוקי לה שפיר דקהיב למעלה שיעור תחתונים ועוד והוי שפי משיעור מתנה:

וכ"ם ה"ג בנתערב • מתנה אחת מן הבכור בשיעור יב) מתן ד' מתנות מן הטעולה ודקאמר יתנו במתן ד' יתנו חמשתן קאמר שיהו מיתנין ד' מתנות ולחי מן הטעולה ואתא רבי יהושע למימר יש בילה ודיו במתנה אחת על שניהן ולא יעבור על בל תוסיף דלית ליה רואין: **סכא בל תוסיף מהיכא** • הרי אין כאן מן הבכור אלא כדי מתנה יג): **אלא אמר** יד) **רבא** • כל הך שטיי דשיגין לא מן) תשגין דודאי התחתונים עלו לו דקתני בין לשם שירים בין לתחילת עולה קאמר ומתני' דמתן ד' במתנה אחת בדאיכא עובא מכל חד קאמר ואפ"ה לא תשמע מינה לר"ל יש בילה טז) דתקשה לרב אשי דאיכא לשנויי *הא מתני' דלעיל דעליונים ותחתונים ומתני' דמתן ד' במתן אחת לאו בבטל פליגי אלא בתערובת בוסות וקאמר ר"ל בעליונים ותחתונים דיתן שניהם למעלה ולמטה ושניהם כשרין ורואה אני את דם יז) (חטאת) למעלה כאילו הוא מיס וכן בעולה ובכור מתן ד' מכל כוס וכוס ורואה אני את התוספת כאילו הוא מיס יח) (וכן בעולה ובכור) ורבנן לית להו רואין ושפך לאמה ואע"ג דהך פלוגתא יט) בבטל *נמי איכא לאיפלוגי*בהכי כ) ועוד פליגי נמי בשם בילה ואין בילה מיהו הך מתניתא דקתני והתחתונים עלו לו דמשמע יש בילה ומתני' נמי דקתני הרי הוא עובר על בל תוסיף דמשמע כא) דבאיעריב עובא קאי ואפ"ה מכשר משמע דיש בילה וע"כ לאו בבטל קיימי *לעולם לר"ל אין בילה כב) דאי בבטל לא הוה מכשיר ר"ל לא בבכור כג) ולא בעולה דדלמא מהאי קא חיבי ומהאי לא קיחיב אלא א"כ נתערבו ד' באחת וכן בעולה כד) *ועולה אלא א"כ נתערבו ד' בד' ולא בחטאת ועולה אלא בתערובת עליונים וקיחיב למעלה שיעור תחתונים ועוד וחטאת לבדה תעלה לו ולרבנן שפך לאמה לית להו רואין: כה) **שיקריב** • דרבנן נמי אית להו רואין ומתני' לאו רבי יהודה היא: **שר"ל אומר** כו) **יקריב** • ואפי' לא קרב אחד מהם דדרשים מוס בס לא ידלו לכם בעיניה כז) הוא משמע הא ע"י הערובת ידלו בין בבטל כו' ומדר' יהודה משמע לרבנן דפליגי עליה במתני' כח) ומוקמי פלוגתא ברואין *ואף בחטאת ועולה כט) בין בבטל בין בבוסות קיימי וקתני לר"ל התחתונים עלו לו וגבי עולה ובכור נמי מכשיר במתני' אלמא יש בילה: ומשני רבי יהודה אליבא דר"ל דמוקי פלוגתא בבטלה מוס *דאין כשר לר"ל אלא א' ל) ומתני' בין בבטל בין בבוסות ומוקי לה רב אשי לענין בטול כגון דרובא כשר וקיחיב במזבח שיעור בטלה מוס ועוד אבל לרבנן דפליגי עליה דר' יהודה לא) ומוקמי' פלוגתא אף בהיכא דשכיחי בוסות פליגי ר"ל ורבנן ומש"ה מכשיר רבי אליעזר בתרוייהו דאי בבטל לא הוה מכשיר לר"ל אליעזר ומוקמי' פלוגתא דר' יהודה ומוקמי' אף בהיכא דשניהן שוים ומכשיר להו לתרוייהו בבוסות פליגי ר"א ורבנן ומש"ה מכשיר ר' אליעזר בתרוייהו משום דאית ליה רואין ורואה אני דם חטאת למטה כאילו הוא מיס ורבנן לית להו רואין וישפך לאמה אבל מתני' אי איירי בבטל לא מצי לשנויי הכי דרמוכח לעיל מבל תוחיף: ס) חטאת

ס"ג **אבל** סוף חטאת ועולה • במתנה שניה של עולה מיירי שהיה בקרן מערבית דרומית דזה מקום שירים של חטאת אבל במתנה ראשונה של עולה יפסך לאמה לרבנן דאין זה מקום שירים לז) דדם עולה בקרן מזרחית לפונית ושירים בקרן מערבית דרומית מיהו י"ל כיון דיסוד דרומי אינו מן הפסוק אלא מטעמא דבעי' בסמוך לו (לעיל דף נג.) דומיא דשירים פנימיים מ"מ אין קפידא אם יתנם במזרחית לפונית להכשיר דם תחלת עולה וכן מוכיח קלת בסמוך גבי נתן למעלה ולא נמלך יחזור ויתן למטה ובעי לאוכחי דמקום עולה מקום שירים ומשמע שלא נתן עדיין בלל מחטאת עולה (*בלבדן) מ"מ יפסה דרך שמאל ויתן תחלה בקרן מערבית דרומית שהוא מקום שירים ויתן שירים בשתי קרנות: ה"ג **מאי** קמ"ל • תימה מובא קא משמע לן לא) דיקרבו למר כדאית ליה ב' מחטאת שהן ד' ומר מתן אחד אע"ג דעבר על בל תגרע או בל תוסיף ומשמע י"ל כיון דיהיב לשם מיס ליכא בל תוסיף וגם לא משום בל תגרע כיון דשב ואל תעשה ומתקן קרבנו ובלא קרא נמי מבו"ך: **תנאי** היא איכא דנפקא לה מהכא ואיכא דנפקא לה מהכא • תימה למה דוחק לומר תנאי היא דבהקומן רבה (מנחות כב:) פריך ואימא עד דאיכא מן ומיט ועולין קשיא לימא קרא מא) קדש הם אילטריך דאם אינו ענין למין ומיט ועולין תנהו לענין לעולין לחוד אפילו הוי שלא מיט ועוד קשה דהכא אליבא דר' יוחנן קיימא והתם קאמר מב) רבי יוחנן להשיא דרשה דולקח מדם הפר וע"ק נימא דאילטריך משום דס"ד שיפך לאמה כדי שלא יעבור על בל תוסיף ועל בל תגרע וע"ק דמאי שבא שנתערבו למטה בלמעלה דמודה ר' יהושע דישפך ואין מקיים מג) זה להכשיר זה ומתן אחת במתן ד' משנים ועובר מד) על בל תגרע וכי תימא משום דמתן ג' במתן ד' מי אמרת ישפך אין שייך לשלם תחתיהם כגון בכור ומעשר שנפסל אבל עולה וחטאת שנפסל דאפשר לשלם תחתיהם ישפך עולה כדבה מאי איכא למימר ומיהו י"ל דלא דמי דניתנים למעלה בניתנים למטה אין לו לפסול בידים דס עולה להכשיר דס חטאת אבל הכא שאינו פסולו בידים אלא עומד במקומו מה) שב ואל תעשה שאני ומיהו לר"ל קשה דמשנה דחייב ליתן ב' מתנות מו) לבד מתנה אחת ועובר משום בל תוסיף ובניתנין למעלה

ס"ד מיי' פ"ב מהל' פסה"מ הלכה יח:

ר"ל ר"ש בן לקיש וכ"ל ביולקוט פרשת אחרי רמז תקעה)

[ל"ל ר' יוחנן ואיתימא ר"א אמר וכ"ל ביולקוט שם]

שיטה מקובצת

מ) בנתערב ארבע באחת: כ) אמר רבה אות א' נמחק: ג) בבוסות ורואה אני דם בעלת מום למעלה כאילו הוא מים וחב"א: ד) בין בבטל בין בבוסות אבל רבנן בבוסות [פליגי] * אף על גב דמתני' לא אתיא בר"י דבמתני' פליגי בעולה ובחטאת (וי"י) (ואליבא דר"י) לא פליגי בעולה וחטאת ועוד דבמתני' משמע דלא פליגי בבעלי מומין אלא לכ"ע ישפך לאמה אף לר"א דמאיסי ס"מ לענין דמיירי בין בבטל כו' אין סברא דמתני' פליג (עליה) [עליו] ומשני דבבטל נמי פליגי (עליה) [עליו] דמתני' לא מיירי אלא בבוסות וא"ת וס"מ יקשה לרב אשי דאמר לר' אליעזר דאין בילה דלר' יהודה דאמר דמיירי ר"א בבטל א"כ יש בילה והדרי קשיא לדוכתיה וי"ל דמדר' יהודה לא קשיא דמצי למימר דמיירי דאיכא רובא דם תמימה וקא יהיב למזבח שיעור דם בעלת מום ועוד כדמשני לעיל באידך פירכא אבל לרבנן דפליגי עליה דר"י ומוקמי פלוגתייהו אף בהיכא דשניהן שוים ומכשיר להו לתרוייהו בבוסות פליגי ר"א ורבנן ומש"ה מכשיר ר' אליעזר בתרוייהו משום דאית ליה רואין ורואה אני דם חטאת למטה כאילו הוא מים ורבנן לית להו רואין וישפך לאמה אבל מתני' אי איירי בבטל לא מצי לשנויי הכי דרמוכח לעיל מבל תוחיף: ס) חטאת

ל"ל בן כרוך

ל"ל בן מעלה

ל"ל בן מעלה

ל"ל בן מעלה

למעלה בלמטה לא מכשיר למעלה אלא ע"י רוחין לפם מים ומיהו הא נמי חד טעמא הוא דמשום דאיתי ליה לפם מים הוא דלא עבר מפום בל תוסיף ועוד כשעובר על בל תוסיף אינו אלא בדם לפסול אבל בזיתכין למעלה ולמטה וניתכין בחוץ בזיתכין בפנים כולהו מקנה בדם לפסול: **מנין** אפי' נתערב באפם כו' - תימה כי היכי דלהאי תנא אינהו קרא כג) לרוחה לעולה ולאפם ולמלח דנפקא ליה נמי מולקת מדם הפר ומדם השעיר דעולין אין מבטלין דלמא ה"מ פר ושעיר שמיון לגמרי במהטיתיהן מהן אחד במתן ד' מנין לו עולה בגאכלין וכן למאן דנפקא ליה מקודם הם מנא ליה *נתערב בדם עולה דלמא בקדשים הגאכלין מיירי: **ואין** תמורתו קריבה. תימה כיון דתנאי היא דאמר ביה. בפ"ק דתמורה (דף ה:) דקאמר כג) וכבא אין ה"ל אלא הם למה לי כו': **הא** אוקימנא כרובא עליונים - פי' בקונטרס והאי דיהיב למעה לפם שירי חטאת הוא דקיהיב אבל עולה לא מתכשרא דהא יהיב למעלה שיעור מחצונים ועוד כד) מ"ל מוקמת לה בתערובת חטאת ועולה לא שמעת מיהא כה) (לא) מקום עולה מקום שיריס דכיון דעולה לא מתכשרא לא זריק להו במקום עולה אלא באלמבאות וקשה לרבנן דאמרי יש בילה והוא לה עולה כשרה ויש דם עולה שנשאר למטה ולאוי לזריקה: **נתן** בחוץ ואחר כך נתן בפנים כשר - וכגון דיהיב דמיס הפנימים בחוץ לפם מים דאי לאו הכי היאך חוזר ונותן בפנים והלא כבר נתכפר לשמואל לפי מה שפירשתי לעיל בפ' שני (כו: ד"ה אמר) דמזבח חיצון לדמיס הפנימיים כמקומן דמי וכבי האי גוונא מיירי סיפא בפנים ונתן בחוץ שהכניס דמיס החיצונים לפם מים וק"ק *לאמאי פסול כשהכניס לפם מים דלכפר כתיב כו): עכשיו

*ת"ל דם דם שיכול אין לי אלא אלו - יקרבו שלא אלו נתערבו מחיים יקרבו מנין אפילו נתערב באפם כו': **ת"ל** - ז) חד מיניהו דרש ומשמע ליה לא הדם בכל מקום שהוא שמו עליו ולא בטל: **יכול אין לי אלא נתערב באלו** - ח) דקא מרבינן מיניה דיקרבו שכן תערובתן לאויה לקרב אפילו נתערבו בהמה בבהמה מחיים דהא עולה בתמורה או בעולה אחרת תנן במתני' קדשים בקדשים מין במינו זה יקרב לפם מי שהוא וזה יקרב לפם מי שהוא וכן יב) בנתערבו בחולין תמוניין תנן לעיל (דף עא:) ימכרו החולין לגרכי אותו המין והדר הוו להו קדשים בקדשים מין במינו מנין אפי' נתערב בדם אפם יקרב ואף על פי שאינו מינו ואם נתערב מחיים לא היה קרב כדתנן (שם) קדשים בקדשים מין בשאינו מינו ירעו: **אביא אם אחר נתערב באפם** - מהאי דבויא גופיה ולא בעי קרא אחרינא האיל ובעיהם קדשי קדשים ואע"ג דאם נתערבו מחיים לא קרב התם משום דאיתי בדרעייה הוא: **ת"ל דם דם** - להכי אינטריכו דם דם תרי זימני: **וסני הנאי כו'** - לשון בעיא הוא והגך תלתא תנאי דאיפגינו במילף לעולין שאין מבטלין זה את זה מתלתא קראי בשלמא טולהו מולקת מדם הפר ומדם השעיר לא יליפי קסברי תרי תנאי דשמעתין אין מערבין דם פר ושעיר למתן דם קרנות מזבח הפנימי ומאי דלקח מדם הפר ומדם השעיר מזה בפני עצמו ומזה בפני עצמו ופלוגתא דר' יוסף ורבי יאמיה היא במסכת יומא (דף מז:): יג) **וסלי מדם דם** - לא משמע להו לתנא דהקומץ ולתנא דקדש הם אלא מקדש הם כו': **ואין תמורתן קריבה** ולא למידרש ביה בהוייתן יהו אתא: **נתן למעלה ולא נמלך** - מתני' דפליגי ביה ר"ל ורבנן בזיתכין למעלה שנתערבו בזיתכין למטה: **מאי נאו פולגתייהו בחטאת שנתערבה בעולה הוא** - כדקס"ד עד השתא וקתני דאפי' לרבנן יחזור ויתן למטה לכתחלה ואף על גב דנתערבו השתא סוף חטאת ועולה וס"מ חד מקום הוא: **שכא במאי עסקינן** - ריש דפלוגתא דאיכא דלקמן לה) למטה לכתחלה כגון דאיערב תחלה חטאת החיצונה בשירי חטאת הפנימית דאינהו שירים שתמת הלכך נתן למעלה ולא נמלך דאי נמלך לרבנן שפך דהוו להו זיתכים בפנים

*מתני' הניתכין בפנים שנתערבו בניתכין בחוץ ישפכו לאמה נתן בחוץ וחזר ונתן בפנים כשר בפנים וחזר ונתן בחוץ רבי עקיבא פוסל וחכמים מבשירים *שר"ע אומר כל דמים שנכנסו לכפר בהיכל פסוליו חכמים אומרים חטאת בלבד רבי אליעזר אומר אף האשם שנאמר כחטאת באשם: סס

גמ' וניפלוג נמי ר"א בהא היכי ליעביד ניתיב בחוץ והדר ניתיב לפנים כשם שמצוה להקדים עליונים לתחתונים כך מצוה להקדים פנים לחוץ וניתיב

מחזר ונתן מהם בחוץ בקרנות והוי שלא במקומו לאבל מכי נתן למעלה מו) הוו להו שירים ושריים ושמיהן ביסוד וכרבי שמעון לאמר זה וזה יסוד מערבי לו כר"ש לאמר זה וזה יסוד דומי לעיל (דף נג.): **ונימא מר כגון דאיערב חטאת החיצונה בשיריים** - כלומר בשירי חיצונה כמותה דהכי שפיר טפי שמקום שריהן שוה לדברי הכל: **דלמא הא קמ"ל** - האי דאוקמה אף בשירי שירים הפנימיים מעכבי ה"מ כי לא יהיב מייהו אבל חסרו מקלתן לאחר מתן דמים מז) הפנימיים אין החסרון מעכב ושופך השאר ליסוד דהא הכא חסרו שירים הפנימיים יז) בשמתן דמיהן למעלה ותפ"ה מתכשרי: **והא אוקימנא כו'** - והא דקא יהיב למטה יח) לשם שירי חטאת הוא דקא יהיב אבל עולה לא מיתכשרא דהא יהיב למעלה שיעור מחצונים ועוד יט) *ח"ל מוקמת לה בתערובת חטאת ועולה לא מ"מ מקום עולה מקום שיריס דכיון דעולה לא מיתכשרא לא זריק להו במקום עולה אלא באלמבאות וקשה לרבנן דאמרי יש בילה וא"ל: **מ"ל ס"מ** - הכי שיטוי דמגינן לעיל למאי דהוה ס"ד מעיקרא דבבלול פליגי והוה מהדרינן אשיטוי דאיתי לדרב אמי דאמר לר"ח אין בילה דלא תיקני ליה כ) הך מתניתא: **מסקנא** - דשיטיין הדרנא בן ואוקימנא לשיטי דפלוגתא דיהו בהך מתני' בתערובות כוסות הוא ומתרוייהו קאמר ר"ל דליתיב למעלה ולמטה ומכינן כשירין והיכא דנתן למעלה ולא נמלך דברי הכל יתן למטה ואלו ואלו עלו ואי הוה מוקי לה כרב כא) יהודה בחטאת ועולה הוה קשיא ליה: **מתני' הניתכין בפנים ישפכו לאמה** - דלית לן רואין ואסור לעשות באלו מפני הכשירין של אלו ובגמרא פריך וניפלוג נמי ר"ל בהא דהא אית ליה רואין: **ר"ע פוסל** - בחלון: **וחכמים מכשירין** - בכל קרבנות חוץ מחטאת החיצונה דמיפסלא משום וכל חטאת אשר יובא וגו': **גבי' כשם שמצוה להקדים עליונים לתחתונים** - דם חטאת לדם עולה כדאמר בכל התדיר (נקמן דף פט:): **כך מצוה להקדים פנים לחוץ** - דפנים חשוב ניתיב

תורה אור

*ת"ל דם דם ה) שיכול אין לי אלא ב) אלו שנתערבו בתמורתה שאף מחיים תקרב ג) מנין לרבות תודה ושלמים מרבה אני תודה ושלמים שבאין בנדר ונדבה כמותה מנין לרבות את האשם מרבה אני את האשם שטעון מתן ד' ד) כמותו בכור ומעשר ופסח מנין ת"ל דם דם מאי לאו סוף עולה ובכור ושמע מינה מקום עולה מקום שירים לא תחילת עולה ובכור ומאי קמ"ל דאין עולין מבטלין זה את זה מולקת מדם הפר ומדם השעיר נפקא תנאי היא איכא דנפקא ליה מהכא ואיכא דנפקא ליה מהכא והני תנאי מולקת מדם הפר ומדם השעיר לא יליפי קסברי *אין מערבין לקרנות מדם דם לא ה) יליף דם דם לא משמע להו אלא מקודש הם מאי טעמא לא יליפי קסברי *קודש הם הם קריבין *ואין תמורתן קריבה ואידך נפקא ליה °מאם שור אם שה לה' הוא הוא קרב ואין תמורתו קריבה ת"ש נתן למעלה ולא נמלך אלו ואלו מודים שיחזור ויתן למטה אלו ואלו עולין לו מאי לאו דאיערוב חטאת ועולה וכיון דיהיב ליה למעלה הוו להו שירים וקתני אלו ואלו מודים שיחזור ויתן למטה ושמע מינה מקום עולה מקום שירים כי אתא רב יצחק בר יוסף אמר אמרי במערבא הכא במאי עסקינן כגון דאיערב חטאת החיצונה] בשירים דלמא הא קמ"ל אפילו למ"ד שירים מעכבין חסרו אין מעכבין א"ל רבא תוספאה לרבינא ז) הא אוקימנא ההיא ברחבא עליונים וקא יהיב למעלה שיעור תחתונים ועוד [א"ל] ה"מ ח) למאן דאמרו *מעיקרא *אין בילה מסקנא במוסות פליגי:

עכשיו

[עיין חוי"ע]

ל"ק מ"ז

[עיין מתופי נרפשוב]

[לעיל מב: וש"נ]

[תמורה ה:]

ל"ק מ"ז

[לעיל ע.]

[לעיל י: [לקמן לה:]

וא"נ ל"ק

שיטה מקובצת

לא יצא ידי עולה דדינה בזריקה בזקיפה ולא בשפיכה ביסוד ואתיא כמ"ד ניתנים בזריקה שנתנם בשפיכה לא יצא דלמ"ד יצא א"כ איצטבא שהיא מקום שירים חזיא נמי לסקום הכשר תחלת עולה בדיעבד והא

שיטה מקובצת

ג) דם דם מנין אתה אומר נתערב דם עולה בדם העולה דם עולה בדם תמורה דם עולה בדם חולין יקרבו ת"ל דם יכול אין לי אלא אלו יקרבו שאף מחיים יקרבו מנין אפי' נתערב באשם אני אומר נתערב באשם שאלו ואלו קדשי קדשים מנין אפ"לו נתערב בתודה ושלמים אביא אני שנתערב בתודה ובשלמים שאלו ואלו מתן ד' מנין אפילו נתערב בבכור ובפסח ת"ל דם דם כך גירסת רש"י ז"ל וגירסת פ"י: ד) אלא עולה שנתערבה בתמורתה: ג) עיין בחשמטות בסוף המס': ד) ד' כמותה: ה) לא יליפי דם:] כגון דאיערב חטאת החיצונה בשיריים הפנימים ותיכה דלוקמא בסוף חטאת ותחלת עולה שנתערבו וינתן למעלה דקאמר בזקיפה שהוא מקום חטאת ולא מקום שריים ואי משום דקאי אניתנין למעלה שנתערבו בניתנים למטה הא נפרש הכי תחלת עולה שהוא למעלה מן היסוד בזקיפה דסובב בסוף החטאת שהוא למטה על גג האיצטבא וי"ל דלמ"ד דיתנים למעלה למעלה ממש בקרנות משום דלמעלה למעלה מהוס הסיקרא קאמר וא"כ ע"כ היינו תחלת חטאת דאלו סוף (הוא עולה) למטה מהוס הסיקרא הוא וכן דכותיה נתן למעלה אלמא לה מן החוס קאמר וא"כ ע"כ היינו תחלת חטאת ומ"מ יחזור ויתן למטה דקאמר אמקום שירים קאמר דהיינו איצטבא ולא זקיפה מקום עולה אע"ג דגם זקיפה למטה למטה מן החוס הוא מדיהיב מעמא דמורו רבנן דיחזור ויחזור ויתן למטה משום דנתן כבר למעלה במשפט תחלת דם החטאת ואז נעשה המותר מדם החטאת שירים דלמטה הוא ולכך יחזור ויתן למטה במקום שירים אלמא יחזור ויתן למטה אמקום שירים קאי: ז) הא אוקימנא [הויא] ברובא עליונים' פ"ה והא דקא יהיב כו' מתכשרי בהכי דהא יהיב למעלה שיעור התחתונים ועוד ושמא כל דם העולה נתן למעלה וא"כ לא זריק ליה בבקים עולה דהיינו בזקיפה אלא באיצטבא שהוא מקום שירים ועלו לו דקתני לשם שירים דחטאת קאמר וא"כ מאי דוחקיה לאוקמי בחטאת ושירים הפנימים שנתערבו וא"ת איך קאמר אלו ואלו [מדוים] שיחזור ויתן למטה לכתחלה הא קא משני מקום תחלת עולה דהינו בזקיפה ולעיל אי' דלמ"ד עדיין היא מחלוקת דלרבנן ישפך לאמה דאין לשנות תחלת עולה שהיא בזקיפה בשביל הכשר שירים השעונים יסוד לכך נראה להשר מקוצי דה"פ שירים צריכות איצטבא ועדיין היא מחלוקת וא"כ לרבנן דלית להו רואין לא ישנה מקום שירים כדי לקיים מצות עולה לורוק בזקיפה משום דאין זה מקום שירים כלל דאין סוף שירים לזוהל למעלה אלא ארבעה זרוק הכל באיצטבא במקום שירים דמותר לשנות מקום עולה בשביל מצות שירים גם לרבנן דלית להו רואים ומעמא משום דתחלת עולה שהן בזקיפה של סובב הם שפכים ווהולים ליסוד למטה מהם וכיון שהוא להיות למטה על היסוד א"כ מותר לשנות מקום תחלת עולה כדי לקיים מצות שירים ואע"ג דמ"מ

ניתיב בפנים והדר ניתיב בחוץ · דהא לר"ל אחר דמיס הנכנסין להיכל כשרין חוץ מחטאת ואשם כדקתני מתני' : **דיון דאיכא חטאת ואשם** · שאם יש) כתערבו דמים בדמים הפנימיים לא מלי למימר יתן בפנים ואח"כ יתן בחוץ משום דמיפסלי חיצונים לא פסיקא ליה ול"ת ליפסליהו לחיצונים להכשיר תורה אור

ניתיב לפנים והדר ניתיב לחוץ כיון דאיכא חטאת ואשם דכי נבנם דמן ט) פסולין לא פסיקא ליה : שהיה ר"ע אומר [וכו'] : אמר רב יהודה אמר שמואל משל כ) למה הדבר דומה לתלמיד שמוג לרבו בחמין ואמר לו מזוג לי אמר לו במה אמר לו לא בחמין אנו עסוקין עכשיו בין בחמין בין בצונן הבא נמי מיבדי בחטאת עסקינן ואתי חטאת דכתב רחמנא ל"ל ג) אלא לאו חטאת קאמינא לה אלא כל קדשים מתקיף לה רב הונא בריה דרב יהושע מכדי איתרבו כל קדשים ד) לגבי מזבח לענין *מריקה ושטיפה חטאת דכתב רחמנא ל"ל ש"מ חטאת אין מידי אחרינא לא והא לא דמיא אלא לתלמיד שמוג לרבו בין בחמין בין בצונן ה) אמר לו אל תמוג לי אלא חמין אלא טעמא דר"ע מחטאת וכל חטאת דתניא חטאת אין לי אלא חטאת קדש וקדשים מנין ת"ל °כל חטאת קדשים קלים מנין ו) ת"ל וכל חטאת דברי ר"ע אמר לו רבי יוסי הגלילי *אפילו אתה מרבה כל היום כולו איני שומע לך אלא ז) חטאת אין לי אלא חטאת יחיד חטאת צבור מנין ת"ל כל חטאת ואין לי אלא חטאת זכר חטאת נקבה מנין ח) ת"ל וכל כלפי לייא אלא ה"ק אין לי אלא חטאת נקבה חטאת זכר מנין ת"ל וכל חטאת וסבר רבי יוסי הגלילי האי קרא להכי הוא דאתא *והתניא רבי יוסי הגלילי אומר ט) (לפי שמצינו) כל הענין כולו אינו מדבר אלא בפרים הנשרפים ושעירים הנשרפים לשרוף פסוליהן אבית הבירה ולעמוד בלא תעשה על אכילתו אמרו לו חטאת שנבנם דמה לפני ולפנים מנין אמר להם °הן לא הובא לדבריו דר"ע קאמר : **מתני'** ²חטאת שקבל דמה בשני כוסות יצא אחד מהן לחוץ הפנימי כשר נבנם אחד מהם לפנים ר' יוסי הגלילי מכשיר בחיצון וחכמים ³פוסלין א"ר יוסי הגלילי מה אם במקום שהמחשבה פוסלת בחוץ לא עשה את המשויר ביוצא מקום שאין המחשבה פוסלת בפנים אינו דין שלא נעשה את המשויר כנבנם נבנם לכפר אע"פ שלא כפר פסול דברי ר"א ר"ש אומר עד שיכפר רבי יהודה אומר ⁴אם הבנים שוגג כשר כל הדמים ⁵ פסולין שנתנו ע"ג המזבח לא הרצה הציץ אלא על הטמא ⁶שהציץ מרצה על הטמא ⁷ואינו מרצה על היוצא : **גמ'** תניא א"ר יוסי הגלילי ק"ו ומה במקום שמחשבה פוסלת בחוץ לא פסל דם שבחוץ את שבפנים מקום שאין מחשבה פוסלת בפנים אינו דין שלא יפסול דם שבפנים את שבחוץ א"ל הרי הוא אומר °אשר יובא מדמה אפילו מקצת דמה אמר להם ק"ו ליוצא מעתה ומה במקום שאין מחשבה פוסלת בפנים פוסל דם שבפנים את שבחוץ מקום שמחשבה פוסלת בחוץ אינו דין שיפסול דם שבחוץ את שבפנים אמרו לו הרי הוא אומר אשר יובא הנכנס פוסל ואין היוצא פוסל ותהא מחשבה בפנים פוסלת מקל וחומר ומה במקום שלא פסל דם שבחוץ את שבפנים מחשבה פוסלת בחוץ מקום שפסל דם שבפנים את דם שבחוץ אינו דין שתהא מחשבה פוסלת בפנים הרי הוא אומר °ביום השלישי מקום

שנבנם דמה לפנים מנין · שנפסלה : אמר להו הן לא הובא את דמה · כתיב נבי שעיר החטאת שנרפו בני אהרן וקאמר להו משה הן לא הובא את דמה הא הובא בדין שרפוה : לדבריו דר"ע · דמוקי ליה בהכי ומרבה והולך אחר קדשי קדשים קאמר דאין לו לרבות בו אלא כ) חטאת : **מתני'** יצא אחד מהם לחוץ · חוץ לעזרה : הפנימי כשר · ובחמים פוסלין · וטבעייהו מפרש בגמרא : ומה אם במקום שהמחשבה פוסלת בחוץ כלומר מה בחוץ שהוא מקום שהמחשבה פוסלת בו אם חישב בשחיטה ע"מ לזרוק דמה בחוץ פסול : לא עשה · אלא מוליא מקלת הדם בחוץ : אם המשויר · בפנים כיוצא כדאמריהו הפנימי כשר וטעמא ליפיון בגמרא : מקום שאין המחשבה פוסלת בפנים · כלומר היכל שהוא מקום שאין מחשבה פוסלת כ) בפנים שאם שחט ע"מ ליתן את הניתנין בחוץ בפנים כשר כדאמרי' בפרק כל הפסולין (שעל גו') אינו דין כו': עד שיכפר בהיכל ואין הלין מרצה על היוצא דאמרינן בפרק שני (שעל כג:) הא אינו יוצא אלא שון ממא ואע"ג דפסולין שעלו לא ירדו אלרוויי מיהא לא מרלו : **גמ'** לא פסל דם שבחוץ את דם שבפנים · אם הוליא אחד מן הכוסות שני כשר : מדמה אפילו מקלת · מדלא כתיב את דמה ודבי יוסי הגלילי לטעמיה דאמר האי קרא בחטאות הפנימיות כתיב ופסול דחיצונה שנכנסה דמה לפנים מהן לא הובא את דמה והוה ליה משמע : ה"ג אמר להן ק"ו ליוצא מעתה · מהשתא דאוקימתון האי קרא להכי : הנכנס פוסל את המשויר ואין היוצא פוסל את המשויר · דמדמה מיעוטא הוא דמה של מובאת ולא דמה של יוצאת : והתם מחשבה פוסלת כו' · *הש"ס קבעי לה ולא גרס לה בת"כ במילתיה דרבי יוסי הגלילי דהא לדידיה נמי איכא למידני : הרי הוא אומר · במחשבת חוץ למקומו שלשי כב) דמוקמינן בפרק ב' (שעל דף כח:) תניא לענין חוץ למקומו ולהכי נקיט ליה בלשון שלישי דאין מחשבת פוסלת אלא אם כן משולש בדם ובשר ואימורין כגון חוץ לעזרה שבשעת היתר הבמות מלויין שלשתן בו לאפוקי מחשבת נג) הכנסה דלאו מקום בשר ואימורין הוא : °ולא תהא כל) מחשבת חוץ למקומו פוסלת בק"ו ממחשבת הכנסה : פגול זה הוא חוץ למקומו · דאיכא דמפיק כה) לתרוויהו מקרא אריכא דפרשת לו והא דפרשת קדושים

עבשיו בין בחמין בין בצונן · דמזוג לי לשמא דיקורא הוא דבמזיגה של חמין היו עסוקין ובא לומר ולרבות אפילו צונן : **מבדי** איתרבו כל הקדשים לענין מריקה ושטיפה · דאימה דלמא ר"ע סבר לה כמ"ד לקמן (דף לו:) קדשי קדשים טעונין מריקה ושטיפה ולא קדשים קלים ואתי חטאת לרבות קדשים קלים : **ת"ל** כל חטאת · ל"ע בריש אלו עובדין (פסחים מג:) דפליגי בדרשה דכל ובכבורות (דף *) : **אין** לי אלא חטאת נקבה חטאת זכר מנין · דאימה כיון דכבר איתרבי לי חטאת זכר דאין נקבה בלבור ואי הוה גרסי' איפכא *ניחא כו) דאימה לרבי יוסי הגלילי דנפקא ליה מהן לא הובא תיקשי ליה דאין לי אלא חטאת ליבור זכר כגון שעיר דר"ח חטאת יחיד ונקבה מנין כז) : **ותדא** מחשבה פוסלת בפנים מק"ו · דאימה מה לחוץ שכן פסל בו שאר קדשים שאמר בפנים שלא פסל בו אלא חטאת ועוד מה לחוץ שכן פסל בו בשר שאמר בפנים שלא פסל בו אלא דם ועוד מה לחוץ שכן נפסל בכל ענין דם היולא שאמר בפנים דאין נפסל אלא לכפר : מקום

(לעיל) [לקמן] מהאי קרא לענין שיהו טעונים מריקה ושטיפה כלי מתכות שנתבשלו בהן כדילפינן בפרק דם חטאת (לקמן לו:) מקדש קדשים היא ומסיק ליה וכל חטאת אשר יובא ואי אחר קדשים נמי מיפסלי ל"ל למיכתב מו) חטאת ליכתוב ואשר יובא מדמה ש"מ חטאת דוקא קאמר : הא לא דמיא כו' · מסקנא דקושיא היא : אלא חטאת יחיד · דהא מו) כתיב הך פרשת חטאת אלא פרשת אשם ופרשת שלמים ותודה שהן של יז) יחידים : כלפי לייא · שהם חטאת יחיד נקבה היא : להכי הוא דאתא · לחטאת חיצונה שנכנס דמה לפנים : **ה"ג כל הענין הזה לינו מדבר כו'** · ול"ג לפי שמצינו ואדרבן פליג בת"כ דמוקמינן ליה ליפסול חטאת החיצונה שנכנס דמה לפנים ואמר להו אין המקרא מדבר אלא בפנימית שדמה נכנס לפנים *מצוה ואמר קרא שאם אירע בהן פסול ישרפו אבית הבירה בעזרה ולא חוץ לג' מחנות כמצוה יח) כדכתיב בהאי קרא (ויקרא ו) בקדש בחצר אהל מועד שתהא שריפתה בקדש ויהיו לא תעשה על אכילתן בין כשרין בין פסולין כדכתיב (שם) לא תאכל דבמקומן לא נאמר להו על אכילתן וכתבו כאן : אמרו לו לדבריך יט) חטאת החיצונית

כ) חטאת · **מתני'** יצא אחד מהם לחוץ · חוץ לעזרה : הפנימי כשר · ובחמים פוסלין · וטבעייהו מפרש בגמרא : ומה אם במקום שהמחשבה פוסלת בחוץ כלומר מה בחוץ שהוא מקום שהמחשבה פוסלת בו אם חישב בשחיטה ע"מ לזרוק דמה בחוץ פסול : לא עשה · אלא מוליא מקלת הדם בחוץ : אם המשויר · בפנים כיוצא כדאמריהו הפנימי כשר וטעמא ליפיון בגמרא : מקום שאין המחשבה פוסלת בפנים · כלומר היכל שהוא מקום שאין מחשבה פוסלת כ) בפנים שאם שחט ע"מ ליתן את הניתנין בחוץ בפנים כשר כדאמרי' בפרק כל הפסולין (שעל גו') אינו דין כו': עד שיכפר בהיכל ואין הלין מרצה על היוצא דאמרינן בפרק שני (שעל כג:) הא אינו יוצא אלא שון ממא ואע"ג דפסולין שעלו לא ירדו אלרוויי מיהא לא מרלו : **גמ'** לא פסל דם שבחוץ את דם שבפנים · אם הוליא אחד מן הכוסות שני כשר : מדמה אפילו מקלת · מדלא כתיב את דמה ודבי יוסי הגלילי לטעמיה דאמר האי קרא בחטאות הפנימיות כתיב ופסול דחיצונה שנכנסה דמה לפנים מהן לא הובא את דמה והוה ליה משמע : ה"ג אמר להן ק"ו ליוצא מעתה · מהשתא דאוקימתון האי קרא להכי : הנכנס פוסל את המשויר ואין היוצא פוסל את המשויר · דמדמה מיעוטא הוא דמה של מובאת ולא דמה של יוצאת : והתם מחשבה פוסלת כו' · *הש"ס קבעי לה ולא גרס לה בת"כ במילתיה דרבי יוסי הגלילי דהא לדידיה נמי איכא למידני : הרי הוא אומר · במחשבת חוץ למקומו שלשי כב) דמוקמינן בפרק ב' (שעל דף כח:) תניא לענין חוץ למקומו ולהכי נקיט ליה בלשון שלישי דאין מחשבת פוסלת אלא אם כן משולש בדם ובשר ואימורין כגון חוץ לעזרה שבשעת היתר הבמות מלויין שלשתן בו לאפוקי מחשבת נג) הכנסה דלאו מקום בשר ואימורין הוא : °ולא תהא כל) מחשבת חוץ למקומו פוסלת בק"ו ממחשבת הכנסה : פגול זה הוא חוץ למקומו · דאיכא דמפיק כה) לתרוויהו מקרא אריכא דפרשת לו והא דפרשת קדושים

עא א מיי' פ"ח מהלכות מעה"ק הלכה יד :

עב ב ג מיי' פ"ב מהלכות פסה"מ הלכה טו :

עג ד מיי' שם הלכה טו :

[לגרי עי' תוספות נדה עג. ד"ה תלמוד לומר וזוכו' ממנחות מו:ד"ה אמר וזוכו' פסחים מג: ד"ה מאן]

הוה ניחא ל"ק

עד ה מיי' פ"ח מהלכות פסה"מ הלכה לד וס"ד מהלכות ביאת מקדש הלכה ז :

עה ו מיי' פ"ח מהלכות פסה"מ הלכה לה :

שיטה מקובצת

א) דמן לפנים פסולין : ב) משל דר"ע למה : ג) ל"ל לאו חטאת קאמינא לך תיבת אלא ל"ש ואות ה' נמחק : ד) תיבות לגבי מזבח נמחק : ה) בצונן ואמר לו אל תמוג לי אלא בחמין : ו) מנין תיבה תיבוק לי דהא איתרבי כל הקדשים למריקה ושטיפה : ז) תיבת חטאת ל"ש : ח) מנין כלפי תיבות ת"ל וכל ל"ש : ט) תיבות לפי שמצינו נמחק : י) הפסולין שנתנו : יא) שאם נתערב דמם : יב) בנתיים דלמיפסל נבוו בדרים : יג) וכל חטאת : יד) ה"ק לא בחטאת לחוד קאמינא לך אלא: טו) למיכתב וכל חטאת: טז) כתיבא הך : יז) של יחיד הם"ד: יח) כמצותן בכשרות כדכתיב : יט) חטאת החיצונה שנכנסה דמה לפנים : כ) אלא חטאות הם"ד : כא) פוסלת בו שאם ותיבת בפנים נמחק : כב) שלישי דאוקימנא בפ"ב : כג) מחשבת היכל דלאו תיבת הכנסה נמחק: כד) מחשבת פ"א מחשבה פוסלת בחוץ כלומר מחשבת חוץ לומנו או חוץ למקומו לא תהא פוסלת מקל וחומר : כה) דמפיק תרוייהו מקרא אריכא דפרשת צו והדוא דפרש' קדושים ותיבת והאי נמחק : כו) ניחא אין לי אלא חטאת נקבה חטאת זכר מנין ת"ל כל חטאת ואין לי אלא חטאת יחיד דבריחד נמי איכא זכר כגון שעיר נשיא חטאת צבור מנין ת"ל וכל חטאת א"נ יש לישב גירסת רש"י וה"ק חטאת זכר ביחיד מנין דצבור שאני דלא אפשר נקבה בהן : כז) מנין וי"ל מכ"ש דלא מצינו הכשר בפנים ליחיד ל):

כח) ותף דפרו של כה"ג מלינו לו הכשר בפנים י"ל דס"ל לר"י הגלילי כמ"ד ביומא דף נ דמקרי חטאת הבותפין ע"ש ·

פסחים פג.

מנחות פט.

פסחים פג.

רש"ק מ"ז

ל"ל כמצוה ל"ק

פיין רש"ק ותיבוני גרסאות ונספר פניס מלאכות

שיך לע"ב